

13. Rieger J. Język polski na Ukrainie w XX wieku / J. Rieger, I. Cechosz-Felczyk, E. Dzięgiel, Język polski na Ukrainie w końcu XX wieku, cz. 1: wydawnictwo naukowe : Semper. – Warszawa, 2002. - С. 11-51;

14. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. Warszawa: Filip Sulimierski i Władysław Walewski // [Інтернет-ресурс] Режим доступу: http://dir.icm.edu.pl/Slownik_geograficzny.

Юлія Маковчук,
студентка 5 курсу
ННІ філології та журналістики
ЖДУ імені Івана Франка.
Науковий керівник: **М. В. Шарапа,**
кандидат філологічних наук, доцент.

**РІЗНОПЛАНОВІ НЕВЕРБАЛЬНІ ТА ВЕРБАЛЬНІ ОДИНИЦІ
СИСТЕМИ РЕКОМЕНДАЦІЙ І ЗАСТЕРЕЖЕНЬ, ОБЕРЕГІВ І
ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У РОДИЛЬНІЙ ОБРЯДОВОСТІ
(НА МАТЕРІАЛІ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ
РУЖИНСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

У статті проаналізовано мотиви постання, особливості функціонування номінації у взаємозв'язках з різноплановими одиницями невербального плану вираження системи рекомендацій і застережень, оберегів і запобіжних заходів у родильній обрядовості.

В українській культурній традиції сімейне життя пов'язане з різноманітними обрядами та ритуалами, які в образно-символічній формі визначають певні етапи життя та розвитку родини. Здавна українці схвально ставилися до багатодітності: «один син – не син, два сини – півсина, три сини – ото тільки син», «де одинець – хазяйству кінець, а де сім синів – щастя в дім». Сім'ю з однією дитиною називали «кособокою», тому що одну дитину не вважали продовжувачем роду [1, с. 13].

У системі ціннісних орієнтацій українського народу поширені заборони переривання вагітності, пов'язані з уявленнями про гріховність цієї дії. У світогляді українців дитина – це Божий посланець. Проте вважали, що новонароджена дитина не належить до світу людей, тому здійснювали обрядодії з метою унеможливити її повернення назад у світ духів. У зв'язку з цим виникли заборони, які безпосередньо стосуються періоду вагітності жінки та народження немовляти.

Народження дитини завжди було визначною подією в житті родини, адже за народними уявленнями: *хата з д'їт'ми – ба¹зар, без д'ї¹теї – ц¹винтар* (н.п. 1). Здавна вірили, що поведінка жінки під час вагітності зумовлює моральні та фізичні якості майбутньої дитини, тому виникненню психічних та фізичних вад дитини намагалися запобігти ще в передпологовий період за

допомогою складної системи рекомендацій та застережень, оберегів та запобіжних заходів.

Про те, що жінка *вагітна, при на́д'її* (н.п. 1, 3), *тоу́с|та* (н.п. 1, 2), *бе^н|реме^нна* (н.п. 3) знали лише найближчі родичі, тому що її оберігали від чужих очей: *са|ма ж во|на по|вин:а при^е|ховувати ва|г'їтн'їс'т', щоб н'їх|то не^н знау́ і не^н ўр'їк ди|т'а, щоб не^н |т'ажко було ро|дити* (н.п. 3). Щоб наділити дитину гарним характером та добрим здоров'ям, вагітна повинна була дотримуватися певних норм поведінки, знати народні прикмети, обмеження та заборони. Зокрема, вагітній не можна було *лукавити, сердитися, лаятися, сваритися, заздрити, засуджувати когось* (н.п. 1, 2, 3), *брехати, брати чуже, їсти потайки, шкодити комусь* (н.п. 1, 2, 3), бо ці риси характеру могла перейняти дитина. Наприклад, інформатори так пояснюють заборону об'їдатися: *до|рогоу́ йак о|то їдеш, бу|вало, то ї не^н |можна н'ї|чого жу|вати і не^н об'ї|датис'а ўзага|л'ї, бо ў|родит'с'а о|то та|ка не^нна|жсера, шо ї не^н прого^в|дуйеш* (н.п. 1). Жінка при надії повинна була остерігатися переляку: *бо йак о|то, шо по|бачит' чи шчу|ра, чи во|гон', чи ше шо і ў|хочит' се|бе не^нна|рошно за |т'їло – тої жди на |тому |м'їсці у ма|лого знак на |т'їл'ї* (н.п. 2).

Вагітній забороняли *дивитися на змії, калік, сліпих чи хворих*, щоб дитина не вродилася з вадами (н.п. 1, 2), *бити ногою скотину* (н.п. 1), бо, як переконані інформатори, у дитини виросте на тому місці шерсть тварини.

Великим гріхом вважали працю вагітної у великі церковні свята, ігнорування цих заборон, за давніми віруваннями, передбачало вади у здоров'ї дитини, вагітної або ж смерть немовляти: *ў не^н|д'їл'у чи ў с'в'а|та, а о|собе^н:о у Р'їзд|во чи |Паску не^н |можна пр'ас|ти |нитки, або ж сту|пати |через шо |круче^н, щоб ў ч|рев'ї ди|т'а не^н замо|талос' ў пуо|вин'ї* (н.п. 2).

Жінку при надії завжди поважали й оберігали більше, ніж завжди, намагалися не відмовляти в її проханнях та побажаннях: *бе^н|реме^нну не^н |можна сва|рити та об'ї|жати, во|на, так сказ|ат', ў |поче^нс'т'ї* (н.п. 3). Вагітним також не дозволяли йти на похорон та прощатися з покійним, мотивуючи це тим, що дух покійної людини може нашкодити ненародженій дитині: *бе^н|реме^нним не^н |можна їти на |похорон, бо ди|т'а ў|родит'с'а у|родливим або ї не^н |роди^тс'а вооб|ше* (н.п. 1).

Важливим структурним елементом родильної обрядовості були *по|логи, |роди* (н.п. 1, 3), *|родиво, з|логи, на|родини* (н.п. 2). Поява кожного нового члена в родині була великою й радісною подією для всіх, але водночас на матір та дитину, слабких та немічних, чекало багато небезпек від злих сил та людей [4, с. 135]: *нечистий міг навіть забрати від матері дитину, а підкинути свою* (н.п. 2). Тому охоронницею для них була *|баба-пови^етуха*, яка не лише допомагала породіллі, але й вводила новонародженого в родину [4, с. 250]. Перед пологами був звичай *відкривати двері, відчиняти всі замки, розв'язувати всі вузли* (н.п. 1, 2), щоб дитина легше народилася; породіллю ж обкурювали зіллям. Баба-повитуха, прийнявши дитину, *відтинала пупа хлопчику на сокирі* (щоб господарем був), *дівчинці на гребені* (щоб доброю пряхою була) [2, с. 138].

Великого значення надавали першій куп^лне^лі не лише як засобу тілесного очищення, а й як оберегу. Адже вода, за народними уявленнями, символізує силу й чистоту. Щоб дитина росла здоровою, використовували освячені трави та квіти (*свячене зілля*) (н.п. 1, 2); у купіль дівчинці додавали мед, молоко (*щоб гарною була*), хлопчику – коріння дев'ясила (*щоб сильним був*), також у воду опускали сокиру (*щоб умів майструвати*) (н.п. 1, 2). Кожен, хто приходив до хати під час купання, мав кинути в купіль монету *на щастя*. Обрядова дія *обсушування дитини* після купання біля печі зумовлена давніми уявленнями про *залучення новонародженого до домашнього вогнища*. Щоб уберегти немовля від злих духів та недобрих очей використовували обереги-символи, які клали дитині в люльку: *ножиці* або *ніж*, *дерев'яне вугілля з печі* чи *шматочок хліба із свяченою сіллю*.

Отже, обрядові тексти, пов'язані з періодом *вагітності* та *пологами*, представлені такими одиницями:

– акціонального плану: *відкривати двері, відчиняти всі замки, розв'язувати вузли* – ‘обрядові дії, спрямовані на полегшення пологів’; *обкурювання зіллям* – ‘обрядова дія, яку виконували для очищення та як оберіг від поганого’; *перша купіль* – ‘перше ритуальне обмивання водою новонародженої дитини’; *обсушування* – ‘обрядова дія, яку виконувала баба-повитуха з новонародженою дитиною біля вогню’;

– реалемного плану: *сокира* – ‘обрядовий предмет, на якому відтинали пуповину хлопчику’; *гребінь* – ‘обрядовий предмет, на якому відтинали пуповину дівчинці’; *свячене зілля* – ‘обрядовий предмет, який використовували під час обкурювання та першого купелю’; *мед, молоко* – ‘обрядові атрибути, які використовували під час першого купелю дівчинки для забезпечення її краси’; *корінь дев'ясила* – ‘обрядові атрибути, які використовували під час першого купелю хлопчика для забезпечення його сили’; *монети, свячена сіль, ножиці, ніж, хліб, зола* – ‘обрядові предмети, які використовували під час пологів та першого купелю’;

– агентивного плану: *породілля* – ‘жінка, яка мала народити’, *немовля* ‘новонароджена дитина’, *баба-повитуха* – ‘жінка, яка приймала пологи та виконувала пов'язані з ними обрядові дії’;

– атрибутивного плану: *освячені зілля, вода, сіль, ніж*;

– локативного плану: *хата* – ‘місце виконання обрядових дій’;

– темпорального плану: *одразу після пологів* – ‘період виконання значної кількості запобіжних заходів та обрядових дій’;

– плану станів, почуттів, процесів, явищ, уявлень тощо: *обкурювання зіллям* – ‘обрядова дія, спрямована на захист від злих сил’; *додавання меду, молока, коріння дев'ясила, опускання сокири в купіль* – ‘обрядові дії, спрямовані на забезпечення немовляті вроди, сили, добрих рис характеру’;

– вербального плану: *ва^лзітна, при на^лдійі, то^лс^лта, бе^лреме^лна; |баба-пови^лтуха; об^лкурен^л:а |зіл^л:ам, об^лсушен^л:а, при^ллучен^л:а до до^лмаши^лного |вогнища, об^лрубун^л:а пупо^лвини; |перша |куп^ліл^л; по^ллоги, |роди, |родиво, з^ллоги, на^лродини тощо*.

У народній свідомості великого значення надавали обрядовим діям, спрямованим на повернення породіллі до родинної общини та залучення до родини новонародженого немовляти. *В'ід|в'ідуван':а, про|в'ідуван':а, от|в'едки, од'|в'ідки* – звичаї відвідувати породіллю після народження дитини для підтримки жінки та вшанування нового члена родини. Цю місію виконували тільки жінки, участь чоловіків була небажаною, також не мали права провідувати породіллю хворі та вагітні жінки [6, с. 13]. Певні обмеження на провідування стосувалися жінок різного віку та родинного статусу. Залежно від цього розрізняли два види провідувань – *одвідки* та *родини*. На *одвідки*, як правило, приходили поодинці й найчастіше літні родичі та сусіди, а також баба-повитуха; на *родини* – переважно юрбою й лише молоді [3, с. 140].

У досліджуваних говірках зафіксовано інформацію про заборону йти до новонародженої дитини вперше з порожніми руками: *хо|дили на од|в'ідини у не^н|д'іл'у, хо|дити |можна |пару не^н|д'іл'*; *го|дилос'а при^е|ходити з да|рунками, х|л'ібом та полот|ном на не^н|луш|ки, |нав'іт' хто ї не^н ма^у полот|на чи ше чо|гос' дит'ат'і, але не^н йшли з по|рожн'ими ру|ками, при^е|носили бо|даї хл'іб із |с'іл':у* (н. п. 1); *йак |йшли на од|в'ідини, то б|рали із со|бойу ва|реники, уз|вар, груш|ки ва|рили, |вешчі там йа|к'і дл'а ма|лого, хл'і|бину, хус|тину і йшли* (н.п. 3). Також виконували різні дії, щоб не зурочили немовля: *йак на|родит'с'а ди|т'а, то до с|п'ідн'ої со|роче^нчки приш|ч'іп'ували ш|пш'ку, ш|чоб по|ган'і |оч'і не^н зу|рочили* (н.п. 1). Коли приходили на *одвідки*, усе принесене віддавали *породіллі та бабі-повитусі*; на *родинах* влаштовували гостину з обов'язковою стравою – *кашею*. Першою їла кашу породілля, потім баба-повитуха, а далі й усі присутні, немов демонструючи залучення до спільних жіночих справ [9, с. 26], таке уявлення особливо яскраво виявилось у звичаї першого годування новонародженого тією з присутніх жінок, яка мала своє немовля. Цей звичай сягає давніх часів матріархату, коли жінки становили ядро однієї общини.

Інформатори описують також обряд очищення баби-повитухи й породіллі, який мав релігійно-магічне значення – очищення від нечистих сил. На позначення цього обряду зафіксовано такі назви з прозорою мотивацією: *зливки* (н.п. 1), *зли|ван':а, обли|ван':а, |мити |руки* (н.п. 2, 3). Обряд *зливок* двічі (на другий, третій або сьомий дні та на сороковий день після церковного очищення) виконувала баба-повитуха: *|баб'а нали|вали у |миску |воду, к|лали ту|ди |йагоди ка|лини аби поро|д'іл':а була |гарнойу та здо|ровойу, |зерна в'іу|са і зли|вала йї на |руки, а |пот'ім ї со|б'і ли|ла на |руки і при^екла|дала до ли|ц'а поро|д'іл':і, примо^у|л'айучи: «Зли|вайу с|войу |руку, а т|войу д|ушу», і так ра|з'іу зо три ка|зали, а ше т|рохи во|ди з |йагодами |лили за со|рочку поро|д'іл':і та ус'ім хто бу^у у |хат'і (жінкам), шоб і у них ше на|роджувалис'а |д'іти, так хто хо|т'іу х|лопчика – то |кидали йї о|вес, а хто |д'іуку – то буб|ки ка|лини* (н.п. 2). Поряд із народним обрядом *зливок* побутував церковний обряд *ви|водин*, бо, за християнськими уявленнями, породілля протягом 40 днів після пологів була нечистою, а після очищення організму вона повинна була йти до церкви на, щоб одержати благословення [9, с. 27].

Для того, щоб уберегти немовля від шкоди навмисної та ненавмисної, дотримувалися також певних застережень та оберегів. Зокрема, *випраних пелюшок з дитини не викручували* – тільки *вижимали легенько* (н.п. 1, 2) й вішали, щоб висохли, а до заходу сонця забирали до хати, щоб ніяка напасть не вчепилася [8, с. 12]. Поки дитя не охрещене – взагалі не вивішували пелюшки надвір, сушили в хаті (н.п. 2). До річки прати дитячі пелюшки також не ходили. Чистеньку сорочечку дитині (до року) намагалися вдягати в субботу, щоб була здоровіша, й прали її не вивертаючи (н.п. 1). У досліджуваній говірці записано оповіді про заборони виносити купіль після заходу сонця: *куп'іл' з хати у'вечер'і не" ви^еносили, ви^еносили у'ранці п'ід фрук'тове |дере"во – п'ід |више"н'ку чи |йаблун'ку моло|ден'ку, щоб ди|т'а рос|ло йак |више"н'ки – че"рво|н'астим чи |йаблучка – кругло|лицим* (н.п. 1).

Хрешчен': а (н.п. 1, 2, 3), *пох'рестини* (н.п. 2) – це комплекс обрядових дій, спрямованих на залучення дитини до сім'ї, общини й християнського світу [5, с. 46]. Новонароджену, а особливо хвору чи кволу дитину, якомога швидше намагалися охрестити. У церковному обряді хрещення основними учасниками були *хрещені батьки*, їх шанували як родичів, вони були для хрещеника другими батьками [8, с. 31], тому що були зобов'язані опікуватися дитиною, брати участь у вихованні, допомагати в усьому. Хресні батьки повинні бути хрещеними та перебувати у церковному шлюбі.

На|рече"н':а – давній звичай, пов'язаний з вибором імені для новонародженого. Цей звичай мав також назву *йти за ї|мен':ам* (н.п. 1). Це найдавніша форма вибору імені, у якому брала участь баба-повитуха або куми, які йшли з подарунками (хлібом, пшоном та куркою) до священика, щоб той дав ім'я дитині, яке обов'язково сприяло б щастю та добробуту новонародженого, а таким могло бути або ім'я святого, день якого мали відзначати найближчим часом, або ім'я відомої людини. Звичай призначення імені відбивав і певні норми моралі та звичаєвого права, наприклад, дитині, яка народжувалася поза шлюбом, давали негарне (нелюдське) ім'я, а також вибір імені визначав статус родини на селі – бідні чи багаті: *йак|шо с'ї|м'я бу|ла за|житишна, то йшли до по|на хто з чим – |сало б|рали, |йай'а, г|рош'і, то ї|нази|вау п'ін |гарним ї|мен':ам, а хто |б'ідний буу, н'ї|чого не" мау, |тому йа|ке приї|дет'са – П|р'іс'ка; а|бо, бу|вало, жи|ве |ж'інка са|ма або з |т'іткоюу чи |д'адиноюу йа|коюу та ї|з|наїде"т'са ди^е|тинка – о|тож йї|її т|реба |тоже наз|вати ї|хре"с|тити, то та|ких нази|вау не" |гарним ї|мен':ам і у|ку|ми до них н'їх|то не" хт'їу їти, не" |гоже* (н.п. 1).

У досліджуваних говірках зафіксовано інформацію про деякі обереги та заборони щодо захисту дитини: *не" го|дит'са ди|тину с|тавити чи садо|вити на ст'іл, щоб не" |падала, йак хо|дитиме; не" |можна йї|її |також у|д'а|гати у' че"р|воне – не" |доростком |буде* (н. п. 1); *не" |можна ку|пати ди|тину до |року у той ден', ко|ли ро|дила'са чи охре"с|тила'са; не" |можна |бити ма|ле по ру|кам чи гу|бам – |буде х|воре; не" |можна п'ідки|дати ди|тину у' |гору |п'іс'л'а |заходу |сон'ца а|бо нази|вати йї|її на ї|мен':а, |опишм т|реба ка|зати – |сину або |дон'у* (н. п. 2). Також побутує повір'я, що дитину не можна *стригти до року*, мовляв, голова болітиме й волосся не буде рости. Тому

пострижини (зістриг) – традиційне відзначення річниці від дня народження маляти – влаштовували лише тоді, коли йому виповниться рік, на свято запрошували хрещених батьків, які вперше дитині зістригали волосся навхрест, після чого батькам дозволяли надалі стригти дитя [7, с. 25]: *стриг|ли ди|тину ў р'ік, у тої|самий ден', ко|ли наро|дилас'а, ра|н'іше не" стриг|ли; са|дили йо|го на ко|жуха, п'ід ко|жух к|лали г|рош'і ї з'істри|гали |наўхре"ст |перше во|лос: 'а, |пот'ім |перед ди|тиноюу |клали |р'ізне – нит|ки, моло|ток, чор|нил'ниц'у, пу|чечок |л'ікарс'ких т|раў – І о|то шо во|но ў|хопит' |перше – тим і |буде за|матис'а ў жи|т':і* (н. п. 3).

Отже, обрядові тексти, пов'язані з післяпологовим періодом, представлені такими одиницями:

– акціонального плану: *відвідини* – ‘обрядова дія як шана жінці, яка народила та новонародженій дитині’; *їсти кашу* – ‘обрядова дія, яку виконували жінки, які відвідували породіллю, для залучення до спільних жіночих справ’; *перше годування немовляти* – ‘обрядова дія, яку виконувала нерідна мати новонародженої дитини, яка мала власне дитя’; *зливки* – ‘обряд омивання водою жінки після пологів’; *церковне очищення* – ‘християнський обряд який виконує священник над жінкою через 40 днів після народження; *хрещення* – ‘комплекс обрядових дій, спрямованих на залучення дитини до сім'ї, общини й християнського світу, яку виконує священник за участю хрещених батьків’; *йти за іменням* – ‘обрядова дія, яку виконує баба-повитуха або хрещені батьки для вибору імені новонародженої дитини’; *пострижини, стрижки* – ‘обрядова дія, яку виконують хрещені батьки над дитиною, яку охрестили’;

– реалемного плану: *каша* – ‘обрядова страва’;

– агентивного плану: *породілля* – ‘жінка, яка народила дитину’, *баба-повитуха* – ‘жінка, яка приймала пологи’, *хрещені батьки* – ‘пара або дві пари чоловіків та жінок, які є учасниками обряду хрещення дитини’; *священник* – ‘особа, уповноважена на виконання релігійних обрядів’;

– локативного плану: *хата* – ‘місце де відбувалося очищення породіллі водою та залучення до спільних жіночих справ’, *церква* – ‘місце, де відбувалося хрещення дитини та очищення породіллі’;

– темпорального плану: *другий, третій, сьомий та сороковий день після пологів* – ‘період обрядових дій для очищення водою тіла й душі породіллі, яке виконує баба-повитуха’; *сороковий день* – ‘період церковного очищення душі й тіла породіллі, яке виконує священник’;

– плану станів, почуттів, процесів, явищ, уявлень тощо: *церковне очищення* – ‘очищення душі й тіла породіллі в церкві’, *зливки* – ‘очищення водою душі й тіла породіллі’;

– вербального плану: *в'ід|в'ідини, |перше году|ван':а ди|тини, з|лиўки, цер|коўне |очищен':а, х|рещен':а, |йти за |імен':ам, пост|рижини*.

Отже, за результатами дослідження встановлено, що значна кількість вербальних та невербальних одиниць досліджуваних обрядових текстів постала на основі міфологічних уявлень носіїв мови про систему родильних оберегів.

Спільні й відмінні (варіативні) елементи обрядовості виявлено як у предметно-дійовому складі обряду, так і в його номінації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бігусяк М. В. Лексика традиційних сімейних обрядів в гуцульському говорі / Автореф. дис. канд. філол. наук. Спец.:10.02.01. Українська мова. – Івано-Франківськ, 1997. – 17 с.

2. Блинова О. И. Лексическая мотивированность и некоторые проблемы региональной лексикологии // Вопросы изучения лексики русских народных говоров. Диалектная лексика 1971. – Ленинград, 1972. – С. 92-104.

3. Велецкая. Н. Н. Языческая символика славянских архаических ритуалов. – М., 1978. – 239 с.

4. Горинь Ганна. Громадські традиції у поліських селах ХІХ – поч. ХХ ст. // Полісся: мова, культура, історія. – К., 1996. – С. 233-238.

5. Данилюк О. К. Українське Полісся як своєрідний заповідник реліктових форм будівництва часів Київської Русі. – К., 1996. – С. 313-318.

6. Культура і побут населення України. – К., 1993. – 285 с.

7. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000. – 752 с.

8. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К., 1991. – 322 с.

9. Цимбалістий Б. Родина і душа народу // Українська душа. – К., 1992. – С. 66-96.

Список обстежених населених пунктів

1. Білилівка Ружинський район Житомирська область.

2. Крилівка Ружинський район Житомирська область.

3. Ягнятин Ружинський район Житомирська область.

Лілія Максименко,

студентка 6 курсу

ННІ філології та журналістики

ЖДУ імені Івана Франка.

Науковий керівник: **Г. К. Конторчук,**

кандидат філологічних наук, доцент.

СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ ОДНОСКЛАДНИХ РЕЧЕНЬ У ПОЕТИЧНОМУ МОВЛЕННІ М. ВІНГРАНОВСЬКОГО

У статті проаналізовано стилістичні можливості найбільш уживаних односкладних речень (означено-особових, безособових, номінативних) у поезії М. Вінграновського

Речення з одним головним членом здавна привертала увагу вчених. Однак і в сучасному мовознавстві нема однозначного тлумачення, чіткого окреслення об'єкта дослідження. Виокремлення формально-граматичного, семантико-синтаксичного і комунікативного аспектів синтаксису сприяє уточненню поняття односкладності з формально-граматичного і семантичного погляду [4, с. 114].